

Trudnoća u starijoj dobi

Vijest o tome kako zanosna talijanska glumačka diva Monica Bellucci u 46-oj godini očekuje svoje drugo dijete, reaktualizirala je temu trudnoće u starijoj dobi.

Ginekologinja dr.sc. Romana Dmitrović komentira suvremeni fenomen žena koje se sve kasnije odlučuju za majčinstvo, pojašnjava rizike za starije roditelje te objašnjava terapiju neplodnosti

Lošija kvaliteta jajnih stanica

U današnje vrijeme žene se, radi karijere i životnih okolnosti, sve kasnije odlučuju za trudnoću, mada je dob ozbiljan ograničavajući faktor u ostvarenju trudnoće. Kod ženskog djeteta u utrobi majke, najveći se broj jajnih stanica, oko 6-7 miliona, nađe u jajniku u 20-om tjednu trudnoće. Od tog trenutka sve do menopauze te se stanice ne mogu obnoviti, nego se velikom brzinom troše, dok se konačno ne potroše, a žena uđe u menopauzu.

Već u pubertetu ovaj je broj jajnih stanica samo 300 000, a ubrzano trošenje počinje oko 37-e godine života, kad u jajniku ostane oko 25 000 jajnih stanica. Također, bolje se stanice troše ranije, u 20-tim godinama, pa u kasnim tridesetim i ranim četrdesetim ostaju lošije stanice, koje su glavni uzrok povećanja broja spontanih pobačaja (s manje od 10% u dvadesetima, na preko 35% u četrdesetima) u toj dobi. Osim lošije kvalitete jajnih stanica, žene do četrdesetih imaju i šansu razboljeti se od općih i ginekoloških bolesti, što povećava njihov rizik za neplodnost, spontane pobačaje i neuspješne trudnoće.

U klasičnoj studiji iz 1950-ih (Tietze C., Fertil Steril), autor je analizirao plodnost žena u jednoj američkoj vjerskoj sekci gdje je kontracepcija bila zabranjena. Ukupna stopa neplodnosti bila je samo 2,4%, a prosječna dob rađanja zadnjeg djeteta 40,9 godina. 11% žena nije više zanjelo nakon 34-e godine, 33% nakon 40-e, a 87% nakon 45-e. Ovo je dobar primjer i za današnje vrijeme, jer se spontane trudnoće s vlastitim jajnim stanicama iza 45-e godine života susreću iznimno rijetko, i gotovo nikad u žena koje prije nisu bile trudne.

Donacija jajnih stanica mlađe žene - rješenje za žene iza 40-e

U postupcima potpomognute oplodnje dob je glavni čimbenik uspjeha. Smatra se da će oko trećine žena koje odgode trudnoću do 35-e godine života biti neplodno, a one

koje odgode trudnoću do 40-e bit će neplodne u 50% slučajeva. U mnogim centrima za liječenje neplodnosti, trudnoće u žena koje su starije od 40 godina su vrlo rijetke, i takvim se ženama vrlo često preporučuje opcija donacije jajne stanice. Razlog tome je što te žene bez problema zanesu s doniranim jajnim stanicama neke mlađe osobe, te tako, indirektno, znamo da je glavni razlog neplodnosti u starije žene loša kvaliteta jajnih stanica.

Zato, ukoliko je žena starija od 42 ili 43 godine, i ukoliko loše reagira na liječenje neplodnosti (mali broj jajnih stanica dobiven stimulacijom jajnika, loš postotak oplodnje, uzastopni neuspjeli embriotransferi), velika je vjerojatnost da kod nje liječenje neplodnosti neće biti uspješno, i da čak i ukoliko dođe do trudnoće, velika je šansa pobačaja ili rađanja bolesnog djeteta (u starijoj dobi rizik rađanja djeteta sa sindromom Down također brzo raste).

Ovo se odnosi i na žene koje ranije ulaze u menopauzu, pa su im jajnici iscrpljeni i ranije, već u 20-im i 30-im godinama. Takvim ženama treba preporučiti donaciju jajnu stanice, što se i čini, te je najveći broj djece rođenih od majki u srednjim četrdesetim rezultat trudnoće ostvarene doniranim jajnim stanicama mlađe žene.

dr.sc. Romana Dmitrović, dr.med, spec. ginekologije i porodništva, subspec. humane reprodukcije i ginekološke endokrinologije